

אני לא מעוניין 'לצאת לפריפריה' ולמצוא את עצמי ה'סבא' של המקום, בקהילה של זוגות צעירים עם ילד או שנים. מה עושים?

מתוך הגליון

דבר המערכת

נתינה שהיא לקיחה

מצד אחד אמרו חז"ל, שכל אחד צריך להאמין ולדעת שכל העולם לא נברא אלא בשבילו (סנהדרין פ"ד מ"ה). מצד שני - נצטוונו לאהוב את רענו כמונו, חויבנו במצוות הצדקה, בעשיית חסד עם הזולת. ואם כן נשאלת השאלה: אם אכן כל העולם נברא בשבילי, כלומר הכסף שיש לי בארנק - נועד עבורי, אם כך, מדוע מצווים אותי לתת אותו למישהו אחר?

את התשובה לשאלה זו ענה רבי עקיבא על שאלה אחרת שנשאל ע"י טורנוסרופוס הרשע: 'אם אלוקים אוהב עניים הוא - מפני מה אינו מפרנסן? וענה לו רבי עקיבא: 'כדי שניצולו אנו בהן מדינה של גיהנם' (ב"ב י א).

רואים כאן יסוד גדול וחשוב בכל מהות חיינו עלי אדמות: הבורא יתברך צייד אותנו בכלים שישמשו אותנו כאן במהלך חיינו, כדי שנוכל באמצעותם לעבד את מידותינו, לתקן את עצמנו ולאגור זכויות באמצעותן נוכל להינצל מדינה של גיהנם.

ואם כך אין סתירה: הבורא אכן ברא את כל העולם בשביל כל אחד ואחד מאיתנו, וכשצוה עלינו להעניק לאחרים, לתת

המשך בעמוד הבא

המשך מגליון הקודם

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

שאלה

יש לי שאלה, שלכאוי קשה ביותר, וככל הנראה יש את השאלה הזו לכמה וכמה משפחות במצבי.

אני בלעה"ר בעל משפחה גדולה (סה"כ 10 נפשות). הבת הגדולה שלי היא בשנה שניה בסמינר, ואני גר בירושלים בדירה צנועה של 3 חדרים, ואני שואל את עצמי: אם אעשה את הצעד הזה לצאת מירושלים לערי הפריפריה:

א) לאיפה אני שולח את הבנות הגדולות? האם יהיו שם סמינרים כללבי או שאצטרך לשלוח מחוץ למקום המגורים שזה לא דבר נוח במקומות שהאוכלוסיה מעורבת.

ב) אני לא מעוניין לבוא למקום ולהיות שם ה'סבא' של המקום, הרי כל הרעיונות של 'לצאת לפריפריה' טובים רק לזו"צ עם ילד או שנים שעד שיגיעו למצב של סמינרים וישיבות קטנות הם כבר יתפתחו, אבל לבוא עכשיו כשהדברים עדיין לא נפתחו זה קשה.

ג) אשתי משמשת כמורה. כאשר שאלתי את מרן הגראי"ל האם לחפש מקום יותר מרווח לעבור אליו, התנאי הראשון שלו היה, שחייבים שיהיה מקום עבודה מסודר במאה אחוז ורק אח"כ אפשר לחשוב על מעבר, ואנחנו יודעים שעבודה כמורה קשה למצוא לפעמים [ומדובר במקומות מרוחקים מערים עם עבודות].

נדמה לי ששאלה זו בלב הרבה אברכים כמוני שנמצאים באותו מצב ואין להם את הלוקסוס לצאת מהעיר ולחפש מקום תורה בהיבנותו.

בברכת יישר כח על הגליון, י.ה.פ.

תשובה:

אנו ממשיכים להשיב על שאלה זו שהובאה כבר בגליון הקודם, כשהפעם נתייחס לנקודה השניה שמעלה הכותב, והיא היות הקהילות המתפתחות המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | winterntz@gmail.com | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

לעניים, זה עדיין 'בשבילנו', משום שבה אנו עוזרים לעצמנו, בונים את עצמנו, משפרים את עצמנו. מה שמזכיר אמרה אחרת, גם היא נאמרה ע"י רבי עקיבא - לרבי שמעון בר יוחאי (פסחים ק"ב): 'בני, יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק'.

"ויקחו לי תרומה". שואלים כולם: למה "ויקחו"? הרי כאשר מבקשים להתרים, ראוי לומר "ויתנו לי תרומה"?

מכאן רואים, שהנתינה היא בעצם קבלה. כל אחד יבין, שכאשר הוא נותן כסף למוכר במכולת, הוא בעצם לוקח ממנו תמורה. מי שלומד מסכת קידושין יודע שקידושין נקראים בלשון התורה - "לקיחה". למרות שבעצם המקדש נותן כסף בשביל לקנותה, אך כאשר הוא מקבל תמורה כה משמעותית, זה נחשב לקיחה.

בנתינה לגמ"ח המרכזי, אפשר לא רק להאמין בכך, אלא גם לראות ולהבין איך זה עובד, איך כאשר אתה נותן ומעניק מעצמך לאחרים - אתה בעצם עוזר לעצמך. וזאת מבלי לדבר על השכר הרב הצפון לכל הנותנים, על כל פרוטה ונתינה לזולת.

לכאורה המסר שכתבנו עד כה אינו 'לכתחילה'. הן אדם צריך לתת את הצדקה בשביל האחר, ולא בשבילו עצמו. אבל כאשר אדם ישריש לעצמו שהנתינה לאחר צריכה להיות בשמחה וברצון כמו כאשר נותן הוא לעצמו, אין ספק שבסופו של דבר הנתינה תהיה מושלמת יותר.

כך מובא ב'אהבת חסד' להפץ חיים (ח"ב פ"א):

ומה שאמר 'ואהבת חסד', ולא אמר 'כי אם עשות משפט וחסד', הורה לנו הנביא בזה ענין גדול ומחודש, שכמעט אנו, בעונותינו הרבים, כולן נכשלים בו. והוא, כי אף שכולנו עושין חסד, אבל ענין החסד שלנו הוא רק מצד הכרח, דהיינו, כשהאיש העלוב הצריך להחסד הוא בא אצלנו פעם אחת ושתיים, וקשה להשתמט ממנו, אז אנו עושין עמו חסד, וגם אין עושין זה ברצון ובלב טוב כלל. ולזה בא הנביא ואמר (מיכה ו' ח'): 'יומה ד' דורש ממך כי אם וגוי ואהבת חסד'. רוצה לומר, שלא תחשוב בנפשך, שבזה שאתה עושה לפעמים חסד, אתה יוצא

צעירות יותר וכי הוא "לא מעוניין לבוא למקום ולהיות שם ה'סבא' של המקום".

התשובה לכך תלויה באופי ובתכונות של כל אחד. יש הרבה אנשים שמחמת שמרנות יתר לא רצו לעשות מעבר שכזה, אבל לאחר שהם קיבלו דחיפה לעשות את המעבר הם ראו ברכה גדולה כתוצאה מכך.

פעמים רבות, כאשר אדם מגיע למקום שבו הוא מבוגר יחסית בין הציבור, זה מגדל אותו ודוחף אותו להתקדם ולהתעלות ולהיות ראוי באמת לדמות שהציבור רואה בו.

יש במעבר לפריפריה הזדמנות גדולה לאברך המתגורר במרכז להתעלות שלא היה משיגה במרכז הארץ, ואולי הוא יגיע מכך לתפקיד שלא היה מקבל במרכז

שמעתי פעם ממו"ר רשכבה"ג מרן רה"י הגרא"מ שך זצוק"ל, שהזכיר את התואר 'שר וגדול' שנתן דוד המלך לאבנר שר צבאו, ואמר על כך הרב שך, שפעמים רבות אדם נעשה שר בגלל שהוא כבר אדם גדול, אבל מצוי מאד שאדם נעשה שר כשהוא עדיין לא ראוי לכך, אבל עצם זה שנהיה שר זה עצמו מגדיל אותו באמת.

ולכן אדרבא, יש במעבר לפריפריה הזדמנות גדולה לאברך המתגורר במרכז לקבל מעצם המעבר דחיפה גדולה להתעלות שלא היה משיגה במרכז הארץ, ואולי הוא יגיע מכך לתפקיד שלא היה מקבל במרכז, כשיכירו בגדלותו התורנית שבמרכז היתה בולטת פחות משום שכמותה ניתן לראות אצל רבים בגילו, ואילו במקומות מרוחקים וצעירים יותר הוא יבלוט לטובה ויתפתח כתוצאה מכך.

ביקשנו מהרב צבי רבינסקי מראשי ועדת הדיור להוסיף מעט על דבריו החשובים של ראש הישיבה ולשתף אותנו בידע הרב שיש לו בתחום הפריפריה.

הרב רבינסקי:

מהיכרות את השטח יש בידי דוגמאות רבות לדבריו של ראש הישיבה. מלמד בחיידר במרכז שהגיע לאחת הקהילות הצפוניות ונהיה שם מפקח חינוכי מוצלח ומבוקש, אברך כולל בקרית ספר ששאף לקיים 'ללמוד וללמד' שכאשר הגיע לקהילה מתפתחת נהיה ראש כולל חשוב, ועוד דוגמאות רבות [כמובן, בשביל לאייש תפקיד בכל מקום צריך להיות בעל הכישורים הנדרשים. בקהילות הפריפריה לא מתפשרים כמובן על איכות].

גם בהיבט של הגיל, השואל רוצה לגור עם בני גילו והדבר מובן. אך המציאות היא, שישנן קהילות ותיקות ומבוססות, אשר לצד הצעירים התורמים הרבה לתנופה והפיתוח של הקהילה, קיים דור המייסדים של הקהילה, שהוא בגיל שמחתנים ילדים. ניתן למנות כדוגמא את הקהילות בצפת, כרמיאל, קרית אתא, עפולה, אופקים, נתיבות ועוד.

לשאלות לנשיא הגמ"ח לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

איש את רעהו

מכתבים למערכת

"ויזכו לבנות" - ב 25 אלף דולר - תגובה

ראשית יישר כח על המאמרים המאלפים. אני חייב לעוק פה משהו. לא מובן מדוע בכלל ההורים צריכים לתת משהו! גם חתונה, גם הוצאות בלע"ה לאורך שנות גידול הילדים, מה חטאו ההורים שהם חייבים לקנות דירה לילדיהם? אני בן 33, נשוי 12 שנים, חמי שיחי' לא התחייב כלל וכלל לתת משהו לדירה, אבי שיחי' התחייב על 60 אלף ש"ח, בפועל בבוא העת לא היה מסוגל לתת למעלה מ-30 אלף. רכשתי דירה במחיר למשתכן (80 אלף שהיו חסרים לי הגיעו בניסים ובחסדי שמים), אוטוטו מקבל מפתח. אבא שלי בריא ומחייך, חמי בריא ומחייך, לא תבעתי אף אחד מהם, ושלוש על ישראל. שניהם עוד מחתנים ילדים ב"ה, בשמחה גדולה.

יש לי 5 ילדים, כן, אני חוסך בגמ"ח המרכזי ובעוד אפיק נוסף, ואם ירחיב לנו השם ברור שאקנה להם דירות מתוך שמחה ונחת. אין שאלה בכלל. אבל ממתני זו חובה?

כאשר התחתנתי, אני התחייבתי קבל עם ועדה לרעייתי שאדאג לה לפרנסה שלה, כולל קורת גג. לא אבא שלי, לא אבא שלה, ולא השדכנית...

אז אולי הגיע הזמן במקום לשאול "איך מסתדרים 'רק' עם 25 אלף דולר", לשאול "האם צריך בכלל שההורים ישלמו דירות לילדים שלהם?"

י.ר. חיפה

המאמר של הרב רבינסקי מה עושים כשיש רק...

הפרק הראשון בסדרה המצוינת והחשובה מסתיים במילים "במסגרת מדור זה לא נעסוק ב'חינוך ובתיקון העולם'". ושאלתי היא: מדוע? מדוע לא נעסוק בתיקון העולם. כי זה קשה?! הרי בסופו של דבר גם התוכן שכן נכתב במאמר נועד להביא לתיקון מצב מסוים. לעני"ד לצורך כך אתם מחזיקים בבטאון מכובד ע"מ לתת פתרון לבעיות מסוימות, וא"כ אומר (ולא כקלישאה): למה לבנות בית חולים על הגשר? למה לא לעסוק בהחדרת מודעות שונה מזו שהורגלנו (האם צריך קורונה בשביל לשנות מציאותיות?!)? למה לא לפנות לאלו שבכוחם להשפיע על התיקון הנדרש? אולי במקום לתת עצות כיצד להתמודד עם סכום מסוים, ניתן 'עצות' למי שדורש את הסכום המסוים! הן התורה חסה על ממונם של ישראל!

נראה לי, שאם נעמוד בכל העוז על עיוות זה, אמנם לא ביום אחד, אבל ברור שבסופו של דבר יהיה אפקט תודעתי על דעת הקהל, והתועלת שבדבר תגבר שבעתיים מלתת פתרונות שממשיכים לחנוק אך המחנק הוא 'בעדינות' וכמשל הידוע על הסכין החודרת לגוף אך היא משומנת ולרגע לא חשים בכאב.

צבי

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il / 6428158@gmail.com

דבר המערכת המשך מעמוד 2

בזה בשלמות, כי אם שהאדם צריך להיות לו אהבה למדה זו של חסד, וידוע דיש נפקא מינה גדולה בין דבר שהאדם עושה מצד ההכרח, לדבר שהוא עושה מצד האהבה. והאות לזה, ההנהגה שכל אדם מתנהג עם בנו במזונותיו ובמלבושיו ובנשואין שלו, ובכל דבר מצד האהבה שהוא אוהבו, הוא מתנהג עמו הרבה יותר מכפי חיובו בכל זה, ומתבונן תמיד איך להיטיב עם בנו, אף שאיננו מבקש מאתו דבר, והוא שמח וטוב לב כשמיטיב עמו. כן ממש בענין זה של חסד, כשאדם יהיה לו אהבה למדה זו, יהיה מחפש בכל כוחו, איך לעשות חסד עם חברו, וגם יעשה הכל בעין יפה. ומדת החסד היא כוללת כמה וכמה עניינים, כאשר נבאר אם ירצה ה' הכל לקמן - את הכל יעשה בגדר האהבה ולא בגדר ההכרח. עד כאן דבריו.

אם כן, בודאי שהנתינה המושלמת היא כאשר מחשבת הנותן היא אך ורק על זולתו ולא על עצמו, אולם כאשר הנתינה מגיעה מתוך הרגשה של 'הכרח', וכפי שהעיד הח"ח שכולם נכשלים בזה, או אז כדאי להיזכר שבעצם כל נתינה לזולת, מועילה בסופו של דבר עבורנו אנו, "כדי שניצול אנו בהן מדינה של גיהנם".

ולכבוד שבת זכור ולקראת חג הפורים, הנה וורט חביב שאמר רבה של ירושלים הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל: 'איש' - בגימטריא 311, בדיוק כמו 'לרעהו'. לומר לך, שמתי נעשה אדם ל'איש'? כאשר הוא נותן מעצמו לרעהו.

וזאת בדיוק נתינה שהיא לקיחה.

רבותיי, קחו לכם איזו נתינה...

ואל יעלה על לבו לומר: איך אחסר ממוני לתנו לעניים, כי יש לו לדעת שאין הממון שלו, אלא פקדון לעשות בו רצון המפקיד, וזה חלקו מכל עמלו בעולם הזה, כדכתיב והלך לפניך צדקך. והצדקה דוחה גזרות רעות ומוספת חיים

(קיצור שו"ע לד א)

עולם חסד יבנה

"ויזכו לבנות" - ב 25 אלף דולר

מה לעשות (ובעיקר מה לא לעשות), כשכל צד מביא לדירה עשרים וחמש אלף דולר? הרב צבי רבינסקי, ועדת הדיור

5

פרק
המישי
בסדרה

א

סדרת הכתבות הנוכחית "ויזכו לבנות" זוכה לתגובות רבות מאת קוראי 'עמוד החסד'. נדמה שנגענו בנקודה רגישה וחשובה, הנוגעת לרבים. מהמכתבים הרבים אנו למדים כי הציבור צמא לפתרונות של אמת, כיצד להתמודד עם האתגר המורכב של פתרון למגורים כשביד יש בסך הכל כ-200,000 שקלים (עליהן ניתן להוסיף משכנתא וכדו'). בפרק הזה נתייחס למספר מכתבים.

ב
קוראים רבים מבקשים שנתמקד יותר בפתרונות ופחות בהקדמות. "אני עדיין מחכה לפתרון הברור, מה לעשות כשלזוג יש רק 50 אלף דולר, זו שאלה מציאותית ורלוונטית אצל המוני אנשים", כותב י. פלוטקין. גם הכותב ב. פיירברגר מאיץ בנו להגיע לפתרון המיוחל: "למה לדחות רעיונות שאולי יכולים לעזור בעוד מס' שבועות? אולי אם הייתם כותבים עוד קצת הייתם יכולים להיות לעזר לאנשים שיקבלו היום הצעת שידוכים".

חשוב להסביר, החשיבות של סדרה זו היא לא רק במתן הפתרונות, שהן מטבע הדברים מתאימות למי יותר ולמי פחות, כשכל אחד יוכל לקחת אותן למקום המותאם לו ולהעדפותיו. בסדרה זו אנו שמים דגש קודם כל על "מה לא לעשות", משום שבשביל לדעת מה עושים **חייבים לדעת מה לא עושים!** וכאן המקום להבהיר: אינני מתווך ואינני מגיע מתחום הנדל"ן. עיסוקי המרכזי הוא בתחום החינוך - בניהול תלמוד תורה. משראתי איך מחוסר ידע אנשים 'נופלים' כלכלית (ומפילים לצערם את ילדיהם) ומבצעים טעויות קשות, הרמת את הכפפה, עד שבלי משים וללא כוונה תחילה, נהפכתי למעין 'מייעץ' בנושא הכאוב, וכך נקראתי ע"י גדולי ראשי הישיבות, לייסד את "וועדת הדיור" יחד עם מספר ראשי קהילות בראשות ידידי חה"כ הרב יצחק פינדרוס.

ג

קוראים רבים מציעים רעיונות להשקעות שונות, כאשר חלקם מבקשים לקבל תשובה במסגרת המדור אם הן מומלצות כפתרון לדיור. בעז"ה בהמשך הסדרה נתייחס לחלק מן הרעיונות כשנסה להציב למול הקוראים את הסיכונים הכרוכים בהן, לצד מעלותיהן.

בפרק הבא נעסוק ברעיון הפופולרי 'לשכור ולהשכיר'; הזוג רוכש דירה באחת מערי הפריפריה, משכיר אותה ובסכום שמקבל על השכירות שוכר יחידת דיור באחת מערי המרכז, בדרך כלל סמוך לבית הוריו.

האם הרעיון הזה כלכלי? מה המספרים הנכונים שצריך לחשב כדי להבין את כדאיותו? מה עוד צריך לקחת בחשבון שאנשים רבים אינם יודעים?

בעז"ה - בפרק הבא

בפרקים הקודמים הסברנו מדוע לא כדאי ואין טעם להשתהות עם רכישת הדירה. על כך מגיב הקורא משה. א: "שלום רב, אני מסכים מאוד עם מה שכתבתם שזו"צ צריך מיד אחרי החתונה ללכת ולקנות דירה פן יהיה מאוחר, אבל לגבי מתי לעבור אני קצת חלוק עליכם. במצבינו כיום הזוג הטרי חייב להיות לפחות חצי שנה / שנה תחת הסינר של אמא. נכון, עולה קצת שכירות, אבל זה שווה! אין כמו ארוחות וסעודות שבת אצל ההורים! א"א להגיד לזוגות יום אחרי החתונה 'זהו, התחתנתם, תסתדרו לבד, תאכלו לבד בשבתות'. זוג שיעשה כך יחזור לאחר תקופה לשכונת הוריו ללא כיוון לחזור שוב לפריפריה, וחבל. אם היה אפשר לנסוע בכל שבת להורים ניחא, אבל ישנן ערים מרוחקות יותר שעדיין אין משם תח"צ קלה וזמינה (בתקוה שישופר)".

ראשית, צודק הקורא, במקרים רבים לא מן הנמנע להישאר מס' חודשים בשכירות ליד ההורים. אם זה כדי לסיים שנת לימודים, או כשהאשה עובדת וצריכה לעזוב את עבודתה בהדרגה, או כשהדירה שרכשו אינה מוכנה לכניסה מיידית וסיבות נוספות.

מחוסר ידע אנשים מבצעים טעויות קשות, נופלים כלכלית ומפילים לצערם את ילדיהם

אך כאן צריך להיות עם יד על הדופק. לעיתים רבות הכמה חודשים הופכים בלי ששמים לב לשנתיים, כשבכל פעם ישנה סיבה אחרת לדחות את קניית הדירה. לימודים, היריון, לידה וכיוצ"ב, ולא יודעים לשים את הגבול. כפי שהסברנו באריכות בגליונות הקודמים, מהלך שכזה טומן בחובו הפסדים כספיים בלתי מבוטלים באופן ישיר ועקיף ומומלץ ככל הניתן להימנע ממנו.

לתגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il